

Το Κουκάκι τότε και τώρα...

Λίγα πράγματα για εμένα:

Όνομα – Επώνυμο: Ιωάννα Σαχινίδου

Ηλικία: 70

Μένω στο Κουκάκι από το 1957.

Ζω στην περιοχή/δρόμο: Λαζαίων κοντά στον Περιφερειακό

Η δουλειά μου ήταν: Εκπαιδευτικός, εθελόντρια στην Α' Ελληνική Ευαγγελική Εκκλησία.

Τελείωσα τη Φυσικομαθηματική ΑΠΘ, Περιφερειακή Ανάπτυξη, μεταπτυχιακό στο Πάντειο και είμαι Δρ Θεολογίας Wales Univ. Trinity Saint David.

ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑ ΤΗΣ ΖΩΝΗΣ ΠΟΥ ΚΑΤΟΙΚΩ: Τα 2 τελευταία τετράγωνα προς τον Περιφερειακό έχουν περιορισμό στην οικοδόμηση. Επιτρέπεται οικοδομή μέχρι 11 μ. ύψος. Αυτό σημαίνει ότι δεν έχουμε πολυκατοικίες υψηλές και ότι τις περισσότερες οικοδομές τις έχτισαν ιδιοκτήτες. Η ζώνη δεν είναι πυκνοκατοικημένη.

Μιλήστε μας λίγο για τα σπίτια. Πώς ήταν παλιά;

Όλα τα σπίτια ήταν ιδιόκτητα, η περιοχή είχε πολλά νεοκλασικά και γενικά ήταν αραιοκατοικημένη. Η διπλανή μας ιδιοκτησία όταν ήρθαμε ήταν 2 ιδιοκτησίες. Το ένα σπίτι είχε εξωτερικό διάδρομο σε βάθος και δωμάτια που έβγαιναν σε αυτό τον διάδρομο. Η γιαγιά που έμενε έλεγε ότι παλαιά είχε κασίκες και τις έβασκε στο Φιλόπαππο. Ο δρόμος μας και ο Περιφερειακός δεν είχε φωτισμό, ήταν χωματόδρομοι και τα παράθυρα στο δρόμο είχαν κάγκελα για το φόβο κλεπτών. Η οικοδομή μας χτίστηκε με τον κλασικό τρόπο που οι Έλληνες στήριζαν και τα παιδιά τους. Ο πατέρας μου έχτισε δυάρι με χολ (το δωμάτιό μου γινόταν και υποδοχή όταν είχαμε επισκέπτες), αργότερα έχτισε επέκταση με πάνω σήκωμα για την οικογένειά μου και τελικά με τον άνδρα μου καλύψαμε το επιτρεπόμενο ύψος με μικρό διαμέρισμα πάνω από το δικό μας.

Υπήρχε ηλεκτρικό ρεύμα και νερό στα σπίτια; Πώς ζεσταινόσασταν;

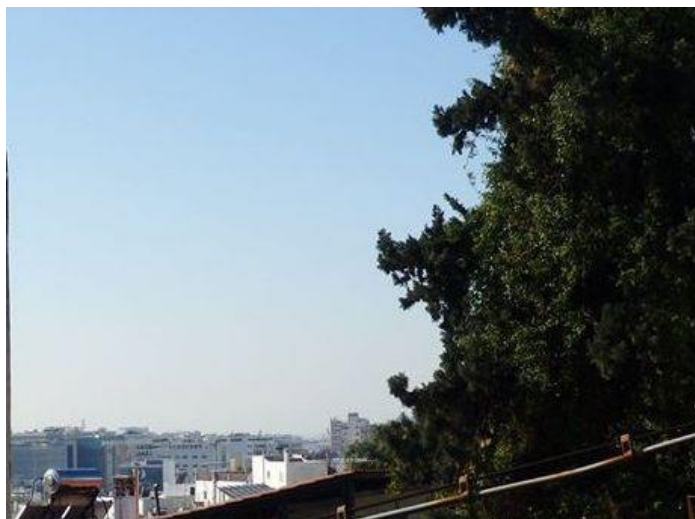
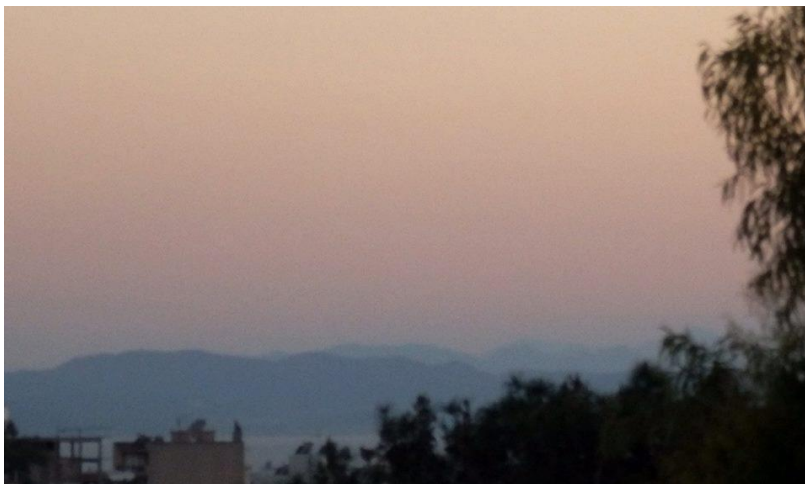
Το 1957 που ήρθαμε είχαμε νερό και ρεύμα αλλά όχι κεντρική θέρμανση. Χρησιμοποιούσαμε για θέρμανση σόμπες ηλεκτρικές ή άλλες. Μετά το '70 βάλουμε κεντρική θέρμανση με πετρέλαιο και τα τελευταία χρόνια πέρασε γραμμή φωταερίου και βάλουμε και εμείς.

Την εποχή εκείνη υπήρχαν πάρκα, χώροι με πράσινο στην περιοχή;

Δεν θυμάμαι να υπήρχαν περισσότερα πάρκα. Ο Φιλόπαππος ήταν τόπος αναψυχής και ο πατέρας μου πήγαινε τα παιδιά μου περίπατο, τραγουδούσαν, παίζανε και περνούσαν χρόνο εκεί. Παιδιά, μανάδες με μωρά ανέβαιναν για να βγουν από το σπίτι. Σήμερα μόνο σκύλοι με τα αφεντικά τους ανεβαίνουν χωρίς να φροντίζουν να αφήσουν τον τόπο καθαρό. Ο Φιλόπαππος θα μπορούσε να διαμορφωθεί σε μοναδικό και ξεχωριστό τόπο για τους Κουκακιώτες σήμερα.

Λένε ότι παλιά ο αέρας ήταν πιο καθαρός και δεν υπήρχε ρύπανση. Είναι αλήθεια;

Η ρύπανση αφορά όλο το λεκανοπέδιο, κλειστή από βουνά λεκάνη και ανοικτή μόνο από τη θάλασσα. Δεν κυκλοφορεί εύκολα αέρας. Κάποιοι πρότειναν να ανοιχτούν στα γύρω βουνά τρύπες για εξαερισμό! Η ανθρωπογενής ατμοσφαιρική ρύπανση προκαλείται από τη βιομηχανία,

τις μεταφορές και τα νοικοκυριά. Το 1960 που ήρθα εδώ δεν είχε νέφος γιατί η Αθήνα είχε λίγους κατοίκους, βιομηχανία και οικιακή ρύπανση. Εδώ που κατοικώ είναι πιο ψηλά από άλλες περιοχές. Το ελαφρύ αεράκι διώχνει το νέφος. Όταν φυσάει διαλύεται και βλέπω από το μπαλκόνι την Αίγινα. Τις άλλες μέρες χάνεται το νησί!
(φωτό δίπλα)

Μπορείτε να θυμηθείτε αν υπήρχε τότε θόρυβος και τους ήχους που ακούγονταν κυρίως στην πόλη;

Μετά το 1950 οι Έλληνες εγκατέλειπαν τα χωριά, την επαρχία και τα νησιά για να βρουν τόπο και εργασία στις πόλεις. Τότε άρχισαν σε οικόπεδα με μονοκατοικίες να χτίζονται πολυκατοικίες. Επακόλουθο της αστικοποίησης ήταν η αλματώδης αύξηση του αριθμού των κατοίκων, η αύξηση αναγκαία των αυτοκινήτων, των μαζικών μέσων μεταφοράς και έτσι αυξάνονταν οι θόρυβοι της πόλης και η ηχορύπανση.

Τώρα βλέπουμε πολλά σκουπίδια στην περιοχή. Τότε υπήρχαν; Τι γινόταν με τα σκουπίδια;

Η σημαντικότερη ίσως στιγμή στην ιστορία της αποκομιδής των απορριμμάτων ήταν όταν οι υπηρεσίες καθαριότητας των δήμων πέρασαν από τα πατροπαράδοτα κάρα στα μηχανοκίνητα απορριμματοφόρα. Τα ασκεπή κάρα διασχίζοντας τον τοίχο των αθλίων τενεκέδων των σκουπιδιών σκόρπιζαν ολόγυρα ειδών-ειδών αναθυμιάσεις.

Η αποκομιδή των απορριμμάτων είχε εξαιρετικά σημαντικές πλευρές, όπως η εναπόθεσή τους. Οι πρώτες σοβαρές προσπάθειες δημιουργίας μηχανοκίνητου στόλου έγιναν στα μέσα της δεύτερης δεκαετίας του 20ού αιώνα. Ωστόσο, η αποκομιδή των απορριμμάτων συνέχισε να γίνεται με 120 κάρα.

Φωτό: Κάρο του Δήμου με υπάλληλο καθαριότητας

Από πού κάνατε τα ψώνια σας;

Το Κουκάκι ήταν μέχρι την οικονομική κρίση αυτάρκες. Είχαμε όλα τα είδη μαγαζιών και δε χρειαζόταν να πάμε στο κέντρο της πόλης ή σε άλλες γειτονιές εκτός από ειδικές περιπτώσεις. Μέχρι πρότινος είχαμε και 2 υποκαταστήματα τραπεζών που έκλεισαν.

Τι μαγαζιά υπήρχαν τότε στην περιοχή;

Είχαμε μαγαζιά με προϊόντα διατροφής: μπακάλικά, μανάβικα, κρεοπωλεία, ψαράδικα, μαγαζιά με είδη ένδυσης, με είδη οικιακής χρήσης, τσαγκάρικα, επιπλοποιεία, ακόμα και χρυσοχοΐα, ώστε να καλύπτουν οι οικογένειες τις ανάγκες τους. Ελάχιστα από αυτά έχουν απομείνει.

Ποια παλιά επαγγέλματα θυμάστε που σήμερα έχουν χαθεί;

Οι πλανόδιοι μικροπωλητές: ψαράδες, δοσατζήδες που πουλούσαν από οικιακά είδη μέχρι υφάσματα, καρεκλάδες που κουβαλούσαν ψάθινα νήματα και επισκεύαζαν ψάθινες καρέκλες, παγοπώλες που πουλούσαν κολόνες πάγου για τα πρώτα ψυγεία, μανταρίστρες που μάνταραν γυναικεία καλσόν, μοδίστρες δεν υπάρχουν πια. Κοντά μου είχαν μαγαζιά 3 ξυλουργοί. Μου είχαν κατασκευάσει έπιπλα με δική μου παραγγελία, επισκεύαζαν έπιπλα με φθορές.

Μεγάλο πρόβλημα σήμερα είναι η ανεργία. Παλιότερα υπήρχε αυτό το πρόβλημα;

Μετά το 1950 όταν άδειαζε η επαρχία οι άνθρωποι ήρθαν στις πόλεις άφησαν τις καλλιέργειες τους που εξασφάλιζαν το καθημερινό και ήρθαν ανταγωνιστές στην παγκοσμιοποιημένη οικονομία όπου αναζητούμε όλο περισσότερο χρήμα για να καταναλώνουμε. Τότε οι άνθρωποι πρόκοβαν, εμείς όσα χρήματα και αγαθά να έχουμε δε μας φτάνουν, δανειζόμαστε και καταλήξαμε να μη μπορούμε να εξοφλούμε. Νομίζω ότι η αλλαγή από αυτάρκη οικονομία σε παγκοσμιοποιημένη έφερε ανεργία. Ο γεωργός, ο κτηνοτρόφος, ο παπουτσής, δεν φοβόνταν την ανεργία, οι πολυεθνικές που ρυθμίζουν την οικονομία σήμερα ενώνονται, διαλύονται, χωρίζουν και παρασύρουν τράπεζες, κυβερνήσεις και σε ανεργία χιλιάδες εργαζομένους.

Πιστεύετε ότι ήταν πιο άνετη η ζωή τότε σε σχέση με τώρα;

Όχι, η ζωή δεν ήταν πιο άνετη παλιά σε σχέση με τώρα. Η τεχνολογία έφερε πολλές ευκολίες στη ζωή μας. Δεν μπορώ να σκεφτώ τον εαυτό μου να πλένει όλη μέρα στη σκάφη, ή στα πρώτα μπελαλίδικα πλυντήρια, ή να σκουπίζω χωρίς ηλεκτρική σκούπα. Τόσες ευκολίες έχουμε στο σπίτι και ελευθερώθηκε χρόνος για διάβασμα, hobbies κλπ. Δεν ήταν πιο άνετη η ζωή αλλά ήταν ήρεμη. Δεν είχαμε τον τωρινό ανταγωνισμό να φοράμε ότι η συνάδελφος, να παρακολουθούμε τη μόδα και συνεχώς να δημιουργούμε ανάγκες, να ντυνόμαστε και να καλλωπιζόμαστε με τις υποδείξεις των μοντέλων της τηλεόρασης, Τελικά δεν έχουμε προσωπικότητα, χάσαμε τις αξίες μας και είμαστε αντίγραφα των προτάσεων της μόδας.

Ας περάσουμε τώρα στις σχέσεις. Πώς ήταν τότε οι σχέσεις των ανθρώπων; (με τους γείτονες, τους συγγενείς, τους ηλικιωμένους ανθρώπους)

Στη γειτονιά μου τότε και έως τώρα οι κατοικίες ήταν ιδιόκτητες και μεταβιβάζονταν από γενιά σε γενιά. Γνωρίζαμε τους γείτονες και όταν συναντιόμασταν στο δρόμο, σταματούσαμε στο

πεζοδρόμια να ανταλλάξουμε τα νέα μας. Η γνωριμία δημιουργούσε εμπιστοσύνη και σε περίπτωση ανάγκης είχαμε το θάρρος να ζητήσουμε μια εξυπηρέτηση.

Σήμερα ακούμε συνέχεια στις ειδήσεις για κλεψιές και δολοφονίες. Τότε γινόντουσαν; Αν όχι, τι πιστεύετε ότι έχει αλλάξει σήμερα;

Όταν ζούσα με τους γονείς μου πριν η μισή Ελλάδα έρθει στην Αθήνα η γειτονιά ήταν ήσυχη και στο σπίτι μας δεν ήρθαν κλέφτες. Βέβαια ο Περιφερειακός ήταν χωματόδρομος χωρίς φωτισμό και πολλά κακοποιά και περίεργα άτομα κυκλοφορούσαν τη νύχτα στο Φιλόπαππο. Μετά τις 8 μμ οι κάτοικοι δεν κυκλοφορούσαμε στους δρόμους. Τα τελευταία χρόνια οι κλοπές αυξήθηκαν ραγδαία. Στο σπίτι μας μπήκαν κλέφτες ενώ ήμασταν μέσα, 3 φορές. Από τους τρόπους που χρησιμοποίησαν θεωρούμε ότι ήταν επαγγελματίες του είδους. Το πρόβλημα αφορά όλη την Αθήνα. Η πυκνοκατοίκηση μετά το 1950, οι πολυκατοικίες που με συνεχή αλλαγή ιδιοκτητών και ενοικιαστών δημιουργούν ανασφάλεια και απομόνωση των οικογενειών που δεν ξέρουν ποιος μένει δίπλα, η ελλιπέστατη αστυνόμευση και η οικονομική κρίση που έφερε ανεργία και ένδεια ίσως να είναι παράγοντες που αύξησαν τις κλοπές.

Πώς περνούσαν οι άνθρωποι στον ελεύθερο χρόνο τους;

Άκουγαν ραδιόφωνο, μουσική, διάβαζαν περισσότερο από σήμερα, πήγαιναν σινεμά, θέατρο και πολλοί την Κυριακή πήγαιναν οικογενειακώς στην εκκλησία. Οι γυναίκες κεντούσαν, έπλεκαν...

Τι παιχνίδια έπαιζαν τα παιδιά τότε;

Βγαίναμε στο δρόμο και παίζαμε ομαδικά παιχνίδια. Ο δρόμος μου είναι πολύ ανηφορικός και δεν μπορούσαμε να παίξουμε μπάλα και άλλα παιχνίδια, όταν λίγο μεγαλώσαμε μαζευόμασταν και πηγαίναμε βόλτες. Μέσα στο σπίτι τα κορίτσια με οδηγία των μαμάδων κεντούσαμε, κάναμε συλλογές γραμματοσήμων, χαλκομανιών, ακούγαμε στο ραδιόφωνο τη «θεία Λένα» και εγώ δεν αποχωριζόμουν τη μοναδική μου κούκλα την Αντιγόνη. Οι οικονομικές δυνατότητες ήταν περιορισμένες και εμείς περνούσαμε με ότι παιχνίδια είχαμε ή κατασκευάζαμε μόνοι.

Με την εμπειρία της ζωής που έχετε, τι σας λείπει από τα παλιά χρόνια;

Μου λείπει η ήρεμη ζωή που ζούσαμε με αυτάρκεια. Τώρα όλοι τρέχουμε για να ικανοποιήσουμε συνεχώς υποτιθέμενες νέες ανάγκες που ποτέ δεν τελειώνουν, αυξάνουμε ταχύτητα ,με αποτέλεσμα να μην είμαστε ποτέ ικανοποιημένοι. Βγήκαμε από το πάπλωμά μας και ξοδεύουμε περισσότερα από ότι μπορούμε να ξεπληρώσουμε. Για την κρίση έχουμε όλοι ευθύνη.

Προτιμάτε το Κουκάκι όπως ήταν παλιά ή σήμερα;

Ζω στο τώρα. Το Κουκάκι είναι μια ωραία περιοχή με πολλά νεοκλασικά, με μεταφορικά μέσα που μας συνδέουν με όλη την Ελλάδα: το μετρό με το αεροδρόμιο και με το σταθμό Λαρίσης για τα τρένα, έχουμε τα τρόλεϊ για την πόλη τις συγκοινωνίες της Συγγρού και μπορούμε να μάμε γρήγορα προς όλες τις κατευθύνσεις. Είμαστε κοντά στην Διονυσίου Αρεοπαγίτου και με τα πόδια μπορούμε να τριγυρνάμε στο ιστορικό πεζοδρομημένο κέντρο, έχουμε κοντά το Μουσείο της Ακρόπολης, το Μουσείο Μοντέρνας Τέχνης, αλλά και πολλά μικρά μουσεία: Το Μουσείο του ζωγράφου Βασιλείου, των κοσμημάτων του Λαλαούνη, των Συναισθημάτων και άλλα. Συγχαρητήρια στο 71^ο Δημοτικό που βγαίνει από το σχολείο για να γνωρίσει την περιοχή του. Συγχαρητήρια στην Β' Ελληνική Ευαγγελική Εκκλησία που βγαίνει από την εκκλησία για να βοηθήσει στις ανάγκες της γειτονιάς, με συσσίτια, εξορμήσεις καθαριότητας, χώρο στη «ΣΦΗΝΑ» για απασχόληση των παιδιών κλπ. Αν βγούμε όλοι από τα καβούκια μας, και γνωρίσουμε τις ομορφιές και τα προβλήματα της περιοχής μας θα την αγαπήσουμε, και θα δουλέψουμε συλλογικά για να την βελτιώσουμε και να την αναδείξουμε ως παράδειγμα. Ανατρέχοντας στο παρελθόν μας θα ανακαλύψουμε χαμένες αξίες που αφήσαμε στο χρονοντούλαπο της ιστορίας μας: «Τρισμέγιστη είναι η ενοχή μας. Και όχι μονάχα απέναντι του εαυτού μας, μα έναντι της μνήμης των περασμένων, έναντι του μέλλοντος και όλων των λαών της οικουμένης αν απολύσουν τον χαλινόν των ενστίκτων του κέρδους και της παραγωγής, θα καταλύσουν τον έρωτά μας προς το κάλλος, την αλήθειαν, την δικαιοσύνην, όπως και την προς τον πλησίον μας αγάπην.» Αυτά είναι τα προφητικά λόγια του αρχιτέκτονα Δημήτρη Πικιώνη όταν η Αθήνα το 1950 αναπτυσσόταν με μοναδικό κριτήριο το οικονομικά κέρδος. Είναι καιρός να τα ξανασκεφτούμε.

Σας ευχαριστώ.